

ZK.5544.1.2015

Zbiornik Racibórz Dolny

(Informacja Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej
w Gliwicach o stanie zaawansowania prac)

Wprowadzenie

Powódź tysiąclecia, która w lipcu 1997 r. dotknęła dorzecze Odry pochłonęła 54 ofiary śmiertelne oraz spowodowała olbrzymie straty moralne, społeczne i gospodarcze. Żadna z wcześniej znanych powodzi na tym terenie nie spowodowała tak przerażających zniszczeń. Jej skutki odczuli mieszkańcy 24 spośród istniejących wówczas 49 województw.

Według danych GUS straty wywołane powodzią z lipca 1997 roku w skali kraju wyniosły 14 mld złotych. Dach nad głową straciło 7 tysięcy ludzi. Straty z tytułu zniszczenia majątku poniosło 9 tysięcy firm. Woda uszkodziła lub zniszczyła 680 tys. mieszkań, 4 tys. mostów, 14,4 tys. km dróg i 500 tys. ha upraw. Szkody wyrządzone na wałach objęły łącznie 1 211,5 km w tym 709,4 km wałów w zlewni Odry. W byłych województwach: bielskim, częstochowskim i katowickim straty w 106 gminach dotkniętych powodzią wyniosły 1 mld 108 mln zł. Aż 4 605 rodzin zostało dotkniętych powodzią, zniszczonych zostało 24, 2 tys. ha gruntów rolnych. Najdotkliwiej skutki powodzi odczuli mieszkańcy gmin w naszym województwie (Gorzyce, Lubomia, Krzyżanowice, Racibórz, Kuźnia Raciborska, Nędza i Rudnik). Suma strat w tych gminach wynosiła 107 367,5 tys. zł, co stanowiło 15,6 proc. ogółu strat w byłym województwie śląskim.

W 1997 r. w Raciborzu zostało zalanych 4,5 tysiąca hektarów ziemi. Powódź dotknęła 1450 rodzin. Zniszczeniu uległo 800 mieszkań w domach wielorodzinnych i 650 w domach jednorodzinnych. Woda wdarła się do 23 placówek oświatowych i 16 instytucji publicznych. Zniszczonych zostało wiele odcinków kanalizacji deszczowej i sanitarnej. Odra zalała oddaną kilka miesięcy wcześniej do użytku nową oczyszczalnię ścieków. Znaczące straty poniósł Ośrodek Sportu i Rekreacji. Dotkliwie odczuli powódź rolnicy, zwłaszcza z dzielnicy Płonia. Najwięcej strat materialnych poniósł jednak przemysł. Zakłady Elektrod Węglowych i Raciborska Fabryka Kotłów oraz wiele mniejszych firm zlokalizowanych w strefie zalewowej. Niepowetowane straty poniosło raciborskie Archiwum Państwowe na Ostrogu.

Powódź w 1997 r. dokonała pełnej weryfikacji systemu ochrony przeciwpowodziowej w górnej i środkowej Odrze. System ten do dzisiaj tworzą obwałowania rzeki, zbiorniki retencyjne na terenie Republiki Czeskiej, kanały ulgi, poldery oraz inne obiekty hydrotechniczne. Jednym z ważniejszych kierunków działań podejmowanych w kraju i województwie była i nadal jest budowa zbiorników przeciwpowodziowych na rzece Odrze. W ramach Narodowego Programu Odbudowy i Modernizacji powstał Polder Buków wraz z nowym mostem w Krzyżanowicach. Polder ten docelowo ma stać się częścią wielozadaniowego zbiornika wodnego Racibórz. O budowie tego zbiornika przesądziła uchwalona w 2001 roku ustawa o ustanowieniu „Programu dla Odry 2006”.

Realizując ten program RZGW w Gliwicach złożył wniosek do wojewody w sprawie II etapu budowy - tj. budowy zbiornika suchego. Wojewoda Śląski w dniu 5 lipca 2004 r. wydał decyzję o ustaleniu lokalizacji zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz. Umowa z 7 lutego 2007 r. podpisana przez Rząd RP z Bankiem Światowym zapewniła finansowanie tej inwestycji. W czerwcu 2013 r. podpisano umowę na budowę suchego zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny. Zdaniem ekspertów zbiornik Racibórz Dolny radykalnie poprawi bezpieczeństwo 2,5 miliona mieszkańców dorzecza Odry, poczynając od Raciborza w dół rzeki po Wrocław.

W załączeniu przedstawiam przesłany przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach opis przedsięwzięcia wraz ze stanem zaawansowania prac na zbiorniku na dzień 31 grudnia 2014 r.

REGIONALNY ZARZĄD GOSPODARKI WODNEJ w GŁIWICACH

ul. Sienkiewicza 2, 44-100 GŁIWICE

tel. centrala i sekretariat (32) 777 49 50, fax (32) 777 49 99
Regon: 276711017 NIP: 631-22-56-385,
e-mail: dyrekcja@gliwice.rzgw.gov.pl Internet: www.gliwice.rzgw.gov.pl

Jednostki terenowe:

Zarząd Zlewni Małej
Wisły w Pszczynie
ul. Piotra Skargi 30
43-200 Pszczyna
tel/fax (32) 210 43 24

Zarząd Zlewni Przemysły
w Przeczycach
ul. 21 Stycznia 127a
42-460 Mierzęcice
tel/fax (32) 380 65 87

Zarząd Zlewni Górnej
Odry w Raciborzu
ul. Towarzystwa Gimn.
"SOKÓŁ" 18
47-400 Racibórz
tel/fax (32) 415 46 71

Zarząd Zlewni Kłodnicy
i Kanału Gliwickiego
w Kędzierzynie-Koźlu
ul. Chełmońskiego 1
47-220 Kędzierzyn-Koźle
tel/fax (77) 482 04 05-06

Konta bankowe:

- w NBP O/O Katowice,
dochodów:
76 1010 1212 0052 1022 3100 0000

wydatków:
29 1010 1212 0052 1022 3000 0000

depozytu:
65 1010 1212 0052 1013 9120 0000

Racibórz, dnia 30.01.2015

Lp. _____
podpis _____

PREZYDENT MIASTA

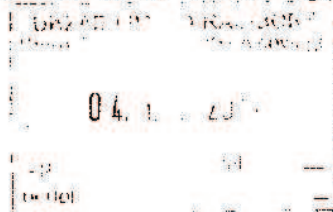
RACIBÓRZ

ul. Batorego 6

47-400 Racibórz

4399
[Signature]

ZK - PM
Ksp. 2015
BWP 2250/Zb/467/2014/WP

Dotyczy : Aktualny stan zaawansowania prac na zbiorniku.

Korespondencja związana:

[1] pismo z dnia 13.01.2015 nr ZK.5544.1.2015

Szanowni Panie

Uprzejmie dziękuję za zaproszenie na sesję Rady Miasta Racibórz.

W odpowiedzi na pismo [1] Biura Wdrażania Projektu w załączeniu przesyła krótki opis Projektu wraz ze stanem zaawansowania na dzień 31.12.2014r.

Z poważaniem

**KIEROWNIK
BIURA WDRAŻANIA PROJEKTU**

[Signature]
mgr inż. Adam Hajduk

Załącznik:

[1] Opis przedsięwzięcia Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder)" wraz ze stanem zaawansowania na dzień 31.12.2014

Do wiadomości:

T.a/a

Opis przedsięwzięcia Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder)" wraz ze stanem zaawansowania na dzień 31.12.2014r.

Przedsięwzięcie „Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder)" realizowane jest w ramach Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry (POPDO). Realizacja Projektu zapewni ochronę przeciwpowodziową dla ponad 2,5 mln ludności zamieszkującej szereg miast, m.in. Racibórz, Kędzierzyn – Koźle, Krapkowice, Opole, Brzeg, Oława oraz Wrocław, a także wsi położonych w trzech województwach: śląskim, opolskim i dolnośląskim. Najważniejszym celem przedsięwzięcia jest zmniejszenie zagrożenia powodziowego (częstotliwości i wielkości strat ludzkich, społeczno-ekonomicznych i środowiskowych) w dolinie Odry od Raciborza aż po Wrocław.

Zgodnie z przeznaczeniem zbiornik Racibórz Dolny będzie miał charakter polderu, w którym woda będzie piętrzona jedynie w okresie przejścia wód powodziowych, zaś poza okresami powodziowymi nie będzie pełnił żadnych funkcji z punktu widzenia gospodarki wodą.

Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze (polder) składa się z następujących obiektów budowlanych:

Obiekt nr 1 - zapora czołowa wraz z budowlą przelewowo-upustową, umożliwiającą właściwe sterowanie przepływami wód powodziowych przez przedmiotowy zbiornik

- Głównymi elementami tego obiektu są:
 - 1.1 korpus ziemnej zapory czołowej o długości 4 km i wysokości maksymalnej 11,1 m, wyposażony w drogi serwisowe;
 - 1.2 żelbetowy przelew ze spustem uwzględniającym migrację ryb wraz z kanałem doprowadzającym i kanałem odpływowym, pozwalający na przepuszczenie wód powodziowych;
 - 1.3 upust do Odry Miejskiej pozwalający na regulację dopływu;
 - 1.4 nawodnienie starorzecza potoku Plinc;
 - 1.5 drogi dojazdowe i place manewrowe;
 - 1.6 rozbiórki istniejących budowli hydrotechnicznych, w tym śluzy na Odrze Miejskiej oraz odcinka ok. 500 m lewostronnego wału przeciwpowodziowego na dolnym stanowisku projektowanej zapory.

Zapora czołowa o długości 4 km usytuowana będzie poniżej rozdziału wód Odry na Kanał Ulgi i Odrę Miejską. Początek zapory zlokalizowano na naturalnym wysokim prawym brzegu doliny, zaś umownym końcem zapory czołowej jest 4 km, w którym zapora czołowa przechodzi w zapórę lewobrzeżną.

- **Obiekt nr 2 - zapora lewobrzeżna wraz z urządzeniami towarzyszącymi.** Głównymi elementami tego obiektu są:
 - 2.1 korpus ziemnej zapory lewobrzeżnej o długości ok. 9,6 km i wysokości maksymalnej 10 m (stanowiący przedłużenie korpusu zapory czołowej), wyposażony w drogi serwisowe,
 - 2.2 przełożone koryto rz. Psiny – długość nowego koryta ok. 5,1 km, wraz z przebudową rowów dopływowych i ujściem do rz. Odry oraz drogami serwisowymi;

- 2.3 rozdział wód rz. Psiny – w tym: upust do przełożonego koryta oraz upust do koryta na terenie czaszy zbiornika;
- 2.4 odprowadzenie wody ze zlewni Łapacz – w tym: przelew do rowu zbiorczego i odprowadzenia grawitacyjne w rejonie przysiółka oraz drogi dojazdowe,
- 2.5 odprowadzenie wody ze zlewni Tworków do rz. Psiny rowem zbiorczym oraz przebudowa rowów dopływowych (w tym rowu Pilarka) i budowa dróg serwisowych,
- 2.6 przejścia drogowe przez zapórę do czaszy zbiornika;
- 2.7 mosty na nowym (przełożonym) korycie rz. Psiny;

rozbiórki istniejących dróg, budynków i budowli hydrotechnicznych oraz usunięcie kolizji z istniejącą infrastrukturą (telekomunikacyjną, gazowniczą, wodociagową, elektroenergetyczną i telekomunikacyjną PKP).

- **Obiekt nr 3 - zapora prawobrzeżna wraz z urządzeniami towarzyszącymi,** umożliwiającymi właściwą gospodarkę wodami na terenach położonych poza obrysem zbiornika oraz w jego czaszy (przepusty grawitacyjne i pompownie) oraz komunikację pomiędzy terenem usytuowanym w czaszy i po stronie odpowietrznej zapory. Głównymi elementami tego obiektu są:

- 3.1 korpus ziemnej zapory prawobrzeżnej o długości ok. 8,8 km i wysokości maksymalnej 9 m, wyposażony w drogi serwisowe,
- 3.2 odwodnienie zlewni Buków, w tym pompownia z rurociągi grawitacyjnymi i tłocznymi, zbiornik Syrynka, przełożenie potoku Łęgoń, budynek sterowni i stacji transformatorowej z rozdzielnią;
- 3.3 odwodnienie zlewni Lubomia w tym pompownia z rurociągi grawitacyjnymi i tłocznymi, budynek sterowni i stacji transformatorowej z rozdzielnią,
- 3.4 odwodnienie zlewni Pogrzebień, z odprowadzeniem wód powodziowych do pompowni Buków,
- 3.5 przełożenie linii teletechnicznej PKP
- 3.6 przejścia drogowe przez zapórę do czaszy zbiornika

- **Obiekt nr 4 - zaplecze eksploatacyjne zbiornika.**

Teren zaplecza eksploatacyjnego zlokalizowany jest pomiędzy zaporą czołową a zaporą prawobrzeżną w północnym rejonie zbiornika. Na zaplecze składają się następujące budynki:

- budynek mieszkalny,
- budynek administracyjny z centralną sterownią na piętrze,
- budynek garażowo-warsztatowy,
- wiaty magazynowe,
- osłona śmietnikowa,
- stacje transformatorowe,

ale także sieć dróg i placów, zjazd i slip, ogrodzenie terenu, sieci infrastruktury technicznej oraz zieleń towarzysząca i izolacyjna. Zaplecze eksploatacyjne

pozwała na sterowanie pracą poszczególnych elementów zbiornika, a także na monitorowanie ich stanu.

• **Obiekt nr 5 – zagospodarowanie czaszy zbiornika.**

Roboty w czaszy zbiornika obejmują:

- wykonanie 10 wysp,
- rozbiórki obiektów kubaturowych. Budowa zbiornika będzie wymagała dokonania pewnego zakresu robót rozbiórkowych dla niżej wymienionych rodzajów obiektów:
 - odcinków dróg kolidujących z zaporą lewobrzeżną i prawobrzeżną, są to drogi o nawierzchni gruntowej ulepszonej jak i bitumicznej,
 - ujęcia wody dla firmy Henkel,
 - budowli hydrotechnicznych, w tym upustu (śluzy) do Odry Miejskiej wraz z zamknięciami, betonowymi ubezpieczeniami koryta i wałem przeciwpowodziowym, przepustów poprowadzonych pod korpusem wału przeciwpowodziowego, przejazdów wałowych, elementów ujęcia wody w Lubomii,
 - budynków mieszkalnych i zabudowań gospodarczych wraz z uzbrojeniem terenu (kable elektroenergetyczne NN, gaz, woda, ścieki), dotyczy nieruchomości pozostałych w czaszy zbiornika oraz obiektów kolidujących z budowaną zaporą, linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych SN.
- demontaż uzbrojenia terenu, w tym linie energetyczne, instalacje sanitarne (szamba) i wodociągowe.

Realizowane prace na dzień 31 grudnia 2014:

- zaawansowanie czasowe Projektu 41%
- zaawansowanie finansowe około 26 % (w tym 15 % zaliczki)

Roboty realizowane na dzień 31 Grudnia 2014

- Budowa Stawu Plinc – roboty zakończone
- przebudowa Linii 20 KV na zaporze lewobrzeżnej
- wykop pod kanał odpływowy
- wykop i zasyp pod kanał dopływowy
- zasypy starorzeczy i wyrobisk, w trasie zapór zasypy żwirem, w filarze ochronnym mixem skały płonnej z gliną
- wykop projektowanego koryta rzeki Psiny

- wymiana gruntu
- wykonanie kolumn żwirowych
- budowa wysp w czaszy Zbiornika
- rozbiórka obiektów kubaturowych we wsiach Nieboczowy i Ligota Tworkowska
- roboty konstrukcyjne Zaplecza Zbiornika
- wykonano badania geotechniczne uzupełniające

Opóźnienie przy realizacji Zbiornika

Ze względu na zastane odmienne warunki gruntowe pod budowlą przelewowo spustową oraz w trasie zapór, Inżynier Kontraktu polecił Wykonawcy wykonanie dodatkowych badań geotechnicznych w celu doszczegółowienia badań. Wykonawca pod koniec roku zakończył badania na podstawie których będzie mógł przygotować kluczowe Projekty Wykonawcze. Spowodowało to opóźnienie realizacji robót. Aktualnie Inżynier Kontraktu jest w trakcie szacowania opóźnienia oraz weryfikacji wykonanych dodatkowych badań.